

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 210/06-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť L. N., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 PP 181/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. N. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2006 doručená sťažnosť L. N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho

základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vedenom pod sp. zn. 5 PP 181/2005.

Sťažovateľ uviedol, že 25. novembra 2005 *«... som zaslal Okresnému súdu v Banskej Bystrici „žiadosť o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody“, o ktorej mal súd v zmysle § 331 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. 12. 2005 rozhodnúť do 60 dní od doručenia návrhu. Citovaný zákon neustanovuje, či sa do lehoty započítavajú aj dni pracovného pokoja, a preto som tieto nezapočítaval. Z tohto hľadiska mal súd rozhodnúť najneskôr do 21. februára 2006, inak z ustanovenia § 60 Tr. por. mal súd rozhodnúť do 30. januára 2006. Hodnotenie na moju osobu bolo riaditeľom tunajšieho ústavu vypracované dňa 09. 01. 2006 a následne zaslané Okresnému súdu v B. Bystrici»*.

Okresný súd o žiadosti sťažovateľa o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (ďalej len „žiadosť“) v zákonnej lehote nerozhodol, a preto sťažovateľ podal 4. apríla 2006 sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú jeho predsedovi. Predseda okresného súdu sťažovateľovi v odpovedi na jeho sťažnosť uviedol, že 8. decembra 2005 bolo vyžiadané jeho hodnotenie z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody (...) (ďalej len „ústav na výkon trestu“), ktoré bolo súdu doručené 11. januára 2006. Sťažovateľ v nadväznosti na uvedené poukazuje na to, že tvrdeniu predsedu okresného súdu odporuje *„... skutočnosť, že v mojom hodnotení, resp. z hodnotenia vyplýva, že ním odpovedali na list súdu zo dňa 02. 01. 2006“*.

Ďalším dôvodom, ktorým odôvodňoval okresný súd oddialenie rozhodovania o žiadosti sťažovateľa, bola skutočnosť, že jeho trestný spis vyžiadaný okresným súdom z Okresného súdu Dolný Kubín bol pripojený k spisu Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. NO – 2 T 122/04. Sťažovateľ v súvislosti s tým uvádza, že mu nie je

zrejme, k akému konaniu bol jeho spis potrebný, keďže sa proti nemu nevedie žiadne trestné konanie.

Nerozhodnutie o jeho žiadosti v zákonom ustanovenej lehote považuje sťažovateľ za porušenie jeho označených základných práv zaručených ústavou. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, to spočíva podľa sťažovateľa *„... v tom, že súd postupoval nesprávnym úradným postupom, keď sa žiadosťou nezaoberal dôkladne po dobu 34 dní, čo spôsobilo to, že do 60 dní nerozhodol o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu. Rovnako sa mi nejaví správny úradný postup, keď si Okresný súd v B. Bystrici žiadal Okresný súd v Námestove zapožičanie spisov až po jeden a pol mesiaci od doručenia mojej žiadosti o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu“*.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ okrem iného poukázal na to, že okresný súd *„... aj napriek podanej sťažnosti na prietáhy v konaní nejavil záujem o odstránenie prekážky“*.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, *„... aby ústavný súd vydal nález, že Okresný súd v Banskej Bystrici vo veci podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody sp. zn. 5 PP 181/05 porušil právo navrhovateľa L. N. v čl. 46 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR“*.

Sťažovateľ žiada zároveň priznať aj *„náhradu nemajetkovej ujmy“* v sume 5 000,- Sk.

Pretože sťažovateľ nepripojil k sťažnosti splnomocnenie pre advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom vyžadované podľa § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), vyzval ho ústavný súd 4. mája 2006, aby tak urobil v určenej 20-dňovej lehote. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľ odpovedal podaním z 10. mája 2006, ktorým s odvolaním sa na to, že v súčasnosti sa nachádza

vo výkone trestu, a preto nemá možnosť zabezpečiť si kvalifikovanú právnu pomoc, požiadal, aby mu bol právny zástupca ústavným súdom ustanovený.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa § 25 zákona o ústavnom súde. Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti predpísané v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 5 PP 181/2005 ústavný súd zistil ďalej opísaný postup okresného súdu vo veci rozhodovania o žiadosti sťažovateľa, ktorá bola doručená 28. novembra 2005.

Dňa 12. decembra 2005 dal predseda senátu pokyn na vyžiadanie hodnotenia k žiadosti sťažovateľa z ústavu na výkon trestu. Dožiadanie bolo vypracované 2. januára 2006 a ústav na výkon trestu naň odpovedal podaním z 9. januára 2006 doručeným okresnému súdu 11. januára 2006, v ktorom neodporúčal podmienené prepustenie sťažovateľa.

Dňa 23. januára 2006 vyžiadal okresný súd z Okresného súdu Dolný Kubín trestné spisy sťažovateľa sp. zn. 2 T 73/03 a sp. zn. 2 T 103/00. Okresný súd Dolný Kubín 2. februára 2006 oznámil okresnému súdu, že mu požadované trestné spisy sťažovateľa nemôže zaslať z dôvodu, že sú pripojené k spisu sp. zn. NO - 2 T 122/04, ktorý sa nachádza na krajskom súde. Z informácie okresného súdu vyplýva, že dôvodom pripojenia trestných spisov sťažovateľa k označenému spisu Okresného súdu Dolný Kubín bola skutočnosť, že sťažovateľ vystupuje v tomto konaní v procesnom postavení poškodeného. Dňa 27. marca 2006 vyžiadal okresný súd označené spisy z krajského súdu, avšak z vyžiadaného spisu nie je možné zistiť dátum, kedy mu boli doručené.

Dňa 21. apríla 2006 nariadil okresný súd vo veci verejné zasadnutie na 2. máj 2006, na ktorom za prítomnosti sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. 5 PP 181/2005, že jeho žiadosť zamietá. Toto uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 20. mája 2006 a zo spisu nevyplýva, že by bol sťažovateľ využil možnosť podať proti nemu v zákonnej lehote sťažnosť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu pri rozhodovaní o jeho podmieňanom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody v konaní vedenom pod sp. zn. 5 PP 181/2005.

1. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy ústavný súd uvádza, že na konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom je s účinnosťou od 1. júla 2004 podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov daná právomoc všeobecných

súdob. Takýto prístup zodpovedá doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. II. ÚS 71/04).

Právomoc ústavného súdu na konanie o porušení základného práva alebo slobody je daná iba vtedy, ak ochranu tomuto právu alebo slobode neposkytujú všeobecné súdy (napr. III. ÚS 32/03).

Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, II. ÚS 813/00).

Účel označeného základného práva v trestnom konaní možno definovať aj ako požiadavku, aby u osoby, o oprávnenosti trestného obvinenia ktorej má rozhodnúť súd, bol stav jej právnej neistoty odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím bez zbytočných prietáhov (m. m. III. ÚS 173/05).

V trestných veciach sťažovateľa vedených pred Okresným súdom Námestovo bolo už právoplatne rozhodnuté o jeho vine a treste rozsudkom sp. zn. 2 T 73/03 zo 17. decembra 2003 a rozsudkom sp. zn. 2 T 103/03 zo 14. apríla 2004.

Kritériom pre rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, s ktorou malo byť zasiahnuté do podstaty a zmyslu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a vo väzbe na to zistenie, že v okolnostiach

prípade ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06).

Ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci nedošlo namietaným postupom okresného súdu k takému zásahu do podstaty a zmyslu označeného základného práva, ktorého intenzita indikovala možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Z obsahu súvisiaceho spisu okresného súdu, najmä z hodnotenia k žiadosti vyhotoveného na základe požiadavky okresného súdu 9. januára 2006 ústavom na výkon trestu okrem iného vyplýva, že: *„odsúdený vo výkone trestu nepreukázal splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, teda neplní si svoje povinnosti a svojím správaním nepreukázal polepšenie, nemôže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Neodporúčame L. N. podmiennečne prepustiť.“*

S citovaným hodnotením bol sťažovateľ oboznámený 10. januára 2006 a svojím podpisom ho vzal na vedomie. Sťažovateľ teda od uvedeného dátumu vedel, že nespĺňa jednu zo základných podmienok ustanovených v § 61 ods. 1 Trestného zákona pre to, aby mohlo byť jeho žiadosti vyhovené, t. j. aby mohol byť prepustený z výkonu trestu. Práve táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu podstatnou mierou oslabuje tvrdenia sťažovateľa o intenzite zásahu, pokiaľ ide o namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ založil porušenie tohto práva v danej veci len na skutočnosti, že nebola dodržaná lehota ustanovená v § 333 ods. 1 druhej vete zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) platného a účinného do 31. decembra 2005, podľa ktorého „O návrhu podľa § 331 rozhodne súd do 60 dní od jeho doručenia“.

Ústavný súd už v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti vyslovil (napr. I. ÚS 86/02), že pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone

ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci.

S prihliadnutím na uvedené, ako aj so zreteľom na účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v neposlednom rade aj vzhľadom na to, že sťažovateľ namieta porušenie uvedeného základného práva vo vykonávacom konaní, v ktorom stav právnej neistoty nemôže byť posudzovaný podľa takých rigorózných kritérií, ako by tomu bolo pri rozhodovaní o vine a treste, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2006